

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Психологія праці»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *013 Початкова освіта*

Освітньо-професійна програма *Початкова освіта*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *2, семестр – 4*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Товканець Оксана Сергіївна, доктор педагогічних наук, доцент; e-mail: oksana.tovkanets@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Навчальний курс «Психологія праці» спрямований на ознайомлення здобувачів освіти з сучасним науковим розумінням специфіки трудової діяльності та особливостей праці і професії, методами дослідження трудової діяльності та місця і ролі особистості як суб'єкта становлення і розвитку в праці та через працю на базі особистісно-діяльнісного підходу у його гуманістичній спрямованості; з загальною теоретичною підготовкою у галузі психології праці, яка слугуватиме основою для практичної роботи здобувачів освіти, пов'язаної з наданням кваліфікованої психолого-педагогічної допомоги особистості у процесі її професійного самовизначення, вибору професії, професійному відборі/доборі, працевлаштуванні.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія праці» є оволодіння майбутніми фахівцями психологічними знаннями щодо удосконалення основних напрямів ефективності виробництва, фізіологічних критеріїв тривалості робочого часу, досліджень раціональної організації і проектування трудової діяльності; забезпечення професійної компетентності майбутніх педагогів шляхом ознайомлення з психологічними закономірностями трудового процесу, психологічними вимогами до особистості працівника, а також формування навичок здійснення відповідної психологічної допомоги співробітникам організацій.

Завдання курсу: ознайомлення з характеристикою трудової діяльності; вивчення професійно важливих якостей суб'єктів праці; дослідження функціональних станів людини у праці; удосконалення й підвищення ефективності та безпеки праці; опанування системи знань про психологічні особливості й закономірності професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців; ознайомлення з основами психологічної професіології (принципами, методами психологічного вивчення окремих професій,); вивчення психолого – педагогічних аспектів професійного самовизначення і професійної ідентичності особистості; формування у процесі засвоєння професійно важливої інформації професійно важливих навичок з оптимізації функціональних станів суб'єктів праці (подолання професійного стресу, дезадаптації тощо); ознайомлення з психологією профілактики травматизму та аварійності, психологією мотивації професійної діяльності; освоєння методик вивчення психічних процесів, станів і властивостей, що проявляються у трудовій діяльності.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Психологія праці» здобувачі освіти будуть вивчати: методологічні і теоретичні основи психології праці; методи психології праці; психологію професійної діяльності: класифікацію професій, психологічні ознаки професійної діяльності, трудовий процес та його компоненти; людина і праця: психологічна характеристика суб'єкта праці; психологічне вивчення людини як суб'єкта професійної діяльності; психологічні проблеми формування і збереження професійних кадрів: профорієнтація, профінформація, профвиховання, профконсультація, профпідготовка і перепідготовка; психологічні основи профвідбору/добору, розміщення, адаптації, стабілізації та атестації робочих кадрів; соціально-психологічні проблеми взаємовідносин у трудовому колективі; психологічні аспекти підвищення професійної працездатності і гарантування безпеки праці.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати:

- професійне становлення та зростання особистості;
- психологічне професіологію (принципи, методи психологічного вивчення окремих професій, класифікація професій);
- методики вивчення психічних процесів, станів і властивостей, що проявляються у трудовій діяльності;
- профілактику травматизму та аварійності, психологію мотивації професійної діяльності
- понятійний апарат психології праці як галузі психологічної науки; – психологічну характеристику праці як одного з найголовніших видів діяльності людини;
- систему наукових понять і науково упорядкованих базових уявлень про всі істотні аспекти активності людини як суб'єкта праці (як виробника матеріальних цінностей, інформації, корисних дій з обслуговування людей, а також управління соціальними процесами);
- методи психології праці;
- закономірності психіки в різноманітних видах активності людини, що проявляються у трудовій діяльності;
- мотиви, що спонукають до трудової діяльності;

уміти:

- застосовувати теоретичні знання до розв'язання практичних проблем виробництва, профосвіти, соціально-професійного самовизначення молоді;
- здійснювати практичне професіографування з метою раціоналізації праці, профвідбору/профдобору, профорієнтації та профнавчання;
  - проводити емпіричні дослідження з метою вивчення міграції робочих кадрів, динаміки працездатності, виробничого травматизму;
- здійснювати розробки-рекомендації щодо вдосконалення і підвищення ефективності роботи працівників як в індивідуальній, так і спільній діяльності;

культивувати рівну пошану до різних видів праці і представників різних професійних спільностей; формувати правильне ставлення до праці;
– формувати у майбутніх суб'єктів праці психологічну готовність і здатність працювати, керуючись не лише «інтересом», але й «завданням», що є найважливішою умовою успішної професійної адаптації особистості до різних сфер практики (народного господарства, освіти, охорони здоров'я та ін.).

Література

1. Авдєєв Л. Г. Інформаційно-методичний довідник з професійної орієнтації : метод. рек. / Л. Г. Авдєєв. – К. : ПІК ДСЗУ, 2011. – 36 с.
2. Баклицький І. О. Психологія праці : підруч. / І. О. Баклицький. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2008. – 655 с.
3. Балл Г.О., Бастун М.В., Гордієнко В.І., Красильникова Г.В., Красильников С.Р. Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навч. посіб. - Хмельницький: ТУП, 2010. - 330 с.
4. Карпенко Г. В. Психологія праці та вибір професії : навч.-метод. посіб. / Г. В. Карпенко. – Суми : Унів. кн., 2008. – 167 с.
5. Кокун О.М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: Монографія. - К.: Міленіум, 2014. - 265 с.
6. Коропецька О. М. Профорієнтація та профвідбір : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Коропецька. – Івано-Франківськ : [б. в.], 2005. – 234 с.
7. Малхазов О.Р. Психологія праці: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.
8. Методи психодіагностики в системі профвідбору : метод. посіб. / [авт.-уклад. В. В. Синявський та ін.]. – К. : [б. в.], 2007. – 287 с.
9. Панченко В. І. Основи психофізіологічної культури учнівської молоді (гносеологічний аспект професійного самовизначення) : метод. рек. / В. І. Панченко. – К. : [б. в.], 2007. – 44 с
10. Самолюк Н.М. Фізіологія і психологія праці: Навчальний посібник.- Рівне: НУВГП, 2016. – 330 с.